

ARDEALUL JURIDIC

REVISTĂ DE DREPT ȘI DE UNIFICARE LEGISLATIVĂ, DOCTRINĂ,
JURISPRUDENȚĂ, LEGISLAȚIE COMPARATĂ

ORGAN OFICIAL AL PUBLICAȚIUNILOR JUDECĂTOREȘTI DIN ARDEAL ȘI BANAT

<p>Revista apare regulat la 1. și 15. a fiecărei luni ca publicațiune juridică și săptămânal ca organ de publicațiune judecătorească</p>	<p>Abonamentul: Pentru autorități, bănci, instit. fin. avocați etc.</p> <p>Pe un an 200 Lei Pentru magistrați pe an 160 Un număr simplu 8 Un număr dublu 16 Un număr vechiu 12 Revista apare săptămânal.</p>	<p>Redacția Strada Băii No. 13. — Ad- ministrația : Str. Regina Maria Nr. 34 (Radio Reclam-România S. A.) unde se primesc abonamente și ori ce cereri de adpțe. TELEFON 630.</p>
--	---	--

SUMARUL:

1. O sărbătoare judecătorească la Cluj
2. Suspendarea și prescripțiunea proceselor intentate contra Căilor Ferate Române de *Dr. Vasile Stan*
avocat al C. F. R.
3. Jurisprudența Sentințele trib. Odorheiu și Cluj cu adnotări de *S. L. și C. Xantopol*
4. Jurisprudența Stabilită de Înalta Curte de Casație și Justiție Complectul pentru Ardeal și Bucovina.
5. Supliment. Legea unificată a impozitelor.

O sărbătoare judecătorească la Cluj

Magistratura în înțelesul de corp al slujitorilor dreptății cu misiune de a asigura preponderanța dreptului pretulindene în Stat, este poate cea mai nobilă și mai frumoasă carieră. Este însă și cea mai grea de împlinit, din pricina răspunderii ce impune și a calităților morale pe care le prelinde de la cel ce a îmbrățișat-o.

Trăind departe de viața sgomotoasă și trebuind să se distingă prin rezerva și modestia sa, magistratul trebuie să se facă respectat nu atât din cauza demnității cu care este investit, cât prin virtuțile pe care le practică.

Impunându-și decență și proporțiune în toate manifestările vieții lor, magistrații își arată foarte rar în public sentimente personale sau colective și nici odată interese chiar profesionale, ce să le apere prin congrese la fel cu alți funcționari ai țării.

Se întâmplă totuși ca sub imboldul unor

nobile sentimente isvorâte din spirit de dreptate și față de acțiuni meritorii bine apreciate, să se manifesteze și magistrații și chiar în public.

Astfel de manifestări de grațitudine din partea magistraturei sunt rari de tot. Sunt totdeauna izbucniri spontane, nepregătite și răsarite din suflet curat și sub imboldul rațiunii, care poruncește a recunoaște un drept și un merit.

O astfel de manifestare sărbătorească de dragoste colegială și-a arătat-o magistratura din Ardeal către Ministrul Justiției, cu prilejul inaugurării de către aceasta, a primei tipografii judecătorești a Statului și care a avut loc la Cluj, în ziua de 12 Iunie curent.

Răspunzând invitației Directoratului Justiției din Cluj, care dintr'un sentiment de delicată atențiune a înțeles s'o facă partașă la predarea solemnă de către D-I Ministru al Justiției a tipografiei în proprietatea Curții de Apel din Cluj, ca administratoare a fondului Cărilor funduare din Circumscripția sa.

Magistratura din Ardeal prin reprezentanții ei cei mai autorizați, alături de barouri și notari publici, s'a găsit adunată într'un adevărat congres. Înconjurând cu dragoste și respectuos pe Ministrul Dreptății Pa asistat în sala festivă a Curții de Apel la înfăptuirea unei opere de o nelăgăduită utilitate și importanță. Aspectul de sărbătoare a sălii și

cei peste 300 magistrați în picioare ascultând elogiul pe care în numele tuturor i l'a făcut ministrului lor, președintele Curții de Apel din Cluj, oferea ochilor un spectacol de neuitată emoțiune.

Acest moment concretiza o epocă, însemna că unirea morală a magistraturei românești din Ardeal se înfăptuise. Iubirea arătată astfel Ministrului Dreptății a însemnat că această magistratură, neomogenă până mai ieri și mai mult eroică, a învins greutățile primilor ani de consolidare, când într'un elan unanim de conștientă grațitudine recunoaște unanim șefului ei suprem dreptul pe care-l are la afecțiunea sa.

La masa comună ce a urmat și la care n'au participat de cât numai magistrații din ținuturile Ardealului tot mai strânși în jurul ministrului și Secretarului său general, s'a evidențiat mai ales prin entuziaste și multe cuvântări, că magistratura știe să prețuiască și să iubească pe acei cari îndrumând-o și ajutându-i consolidarea, au probat că-i voeste binele în interesul superior al neamului și al țării.

„Ardealul Juridic“ care de la apariția sa și zi de zi a stat sprijinul decătorimei din Ardeal și cu care este solidară în sforțările ei spre unificare, însuși programul său de lucru.

O salută cu entuziasm ca și pe sărbătoritul ei Ministru, pentru prima ei izbândă *unificarea morală* prin românizarea justiției primul început al unificării legislației țării.

Magistraților, acestor pionieri înfrigați la lucru și neobosiți — cei de dincolo jertfându-se pentru un ideal, cei de aci dornici de a-l atinge cu o clipă mai devreme — uniți în cuget și simțiri; Revista noastră le urează să nu pregeteze în lupta pe cât de grea pe atât de frumoasă a *unificării izbăvitoare de neam*.

Fie ca dragostea și sollicitudinea ce le-a fost arătată de cei mari până acum încurajându-i la lucru, să continue mereu, stimulându-le energiile. Iată urările pe care le face „Ardealul Juridic“ acestor fii distinși ai patriei întregite cu această ocaziune. Numai astfel magistratura noastră își va împlini misiunea civilizatoare și de consolidare a României Mari.

V. M. D.

Suspendarea și prescripțiunea proceselor intentate contra Căilor Ferate Române

Este îndeobște știut, că procesele intentate contra CFR. au fost suspendate. În urma interpretării orconanței de suspendare, dată de Directoratul General din Cluj, toate procesele au fost puse din nou în curs. Astfel în privința suspendării proceselor s'au emis diferite păreri și mai ales referitor la influența ce a avut faptul suspendării asupra prescripțiunii.

Prima ordonanță în această chestiune, a fost dată de Consiliul Dirigent la 15 Decembrie 1919 cu Nr. 14474, prin care se ordonă „suspendarea tuturor proceselor în care figurează ca parte CFR. sau fostul erar unguresc“.

Pentru a înțelege scopul, ce se urmărea prin această ordonanță, trebuie să vedem ce nevoe o cerea precum și intențiunea CF. la data cererii de suspendare a proceselor.

Ungaria nu avea decât Contenciosul din Budapesta. Se conducea prin sistemul centralizator. Logic urmează că și dosarele proceselor respective se aflau tot în Budapesta. După înlinderea stăpânirii asupra Ardealului, a luat ființă, pe lângă Direcțiunea Centrală a CFR. o secțiune Juridică, care avea misiunea să reprezinte CF. în diferitele procese ivite. Greutatea consta însă în faptul că dosarele se aflau la Budapesta. În aceste împrejurări s'a cerut Consiliului Dirigent să dispue suspendarea proceselor în curs, urmând a se judeca numai procesele ce au fost intentate după restaurarea stăpânirii românești.

Suspendarea acestor procese din urmă natural că nu s'a cerut, deoarece astfel de pretențiuni puteau fi studiate și anchetate de organele Administrației CFR. și deci putându-se debata, suspendarea acestor procese era nelogică. Numai scurtimea ordonanței a prilejuit din partea unor instanțe interpretarea în sensul că se suspendă și procesele intentate după întronarea administrației românești.

Cea de a doua ordonanță a fost emisă de directoratul Justiției din Cluj în 15 Iunie 1921 sub Nr. 4100. Prin aceasta se revine asupra suspendării proceselor contra „statului“. menținându-se pe mai departe cele intentate contra CFR. Această ordonanță deasemenea a fost interpretată în diferite chipuri. Astfel pecând unele instanțe judecau, altele suspendau procesele intentate după restaurarea dominației Românești.

Dată fiind lipsa de unitate în procedare, Directoratul General din Cluj a dat o a treia ordonanță la 15 Maiu 1922 cu Nr. 30456. În aceasta se prevede că primele două ordonanțe de suspendare înțeleg că „numai procesele pendinte în timpul pro-

mulgării primei ordonanțe sunt suspendate, iar procesele înaintate ulterior nu se vor suspenda. Urmarea acestei dispozițiuni a fost încetarea interpretărilor, dându-se curs tuturor proceselor înaintate după instalarea Românilor în Ardeal.

Intrebarea ce se naște e următoarea: *ce influență are suspendarea asupra prescripțiunii?* Este știut că cele mai multe procese contra CF. provin din desdăunări ca urmare la transporturi. Pe când o pretențiune de desdăunare potrivit art. 1476 cod. austr. se prescrie în termen de trei ani, pretențiunile născute din acte de comerț, în virtutea art. 410 cod. com. se prescriu într'un singur an.

Sunt unii cari susțin că prin suspendarea unui proces se întrerupe și timpul de prescripțiune. Susținând această ipoteză, n'au introdus la timp acțiunile respective, așteptând revocarea suspendării. Rezultatul a fost, că pretențiunile s'au prescris.

Prescripțiunea fiind materie de drept comun, este deci de ordine publică. O lege ce privește prescripțiunea nu poate fi abrogată decât numai prin lege și nici-odată prin vreo ordonanță.

În această materie cod. austr. art. 1497 dispune că prescripțiunea se întrerupe numai prin recunoașterea pretențiunii sau introducerea acțiunii. Legea este destul de categorică în această privință și nu cunoaște decât numai aceste două cazuri de întrerupere a prescripțiunii. Jurisprudența a confirmat lucrul hotărât în lege în mod constant.

Prin urmare suspendând procesul, termenul de prescripțiune curge mai departe, fiindcă nu se suspendă valorificarea dreptului la desdăunare ci numai procedura validității acestui drept. Dacă un drept nu s'a revendicat prin intentarea acțiunii, atunci nu se poate vorbi nici de suspendarea procedurii de revendicare a acestui drept. Când o persoană vrea să vorbească de suspendarea cauzei sale, trebuie să dovedească mai întâiu că și-a înaintat acțiunea, căci numai atunci poate interveni suspendarea procedurii acelei acțiuni.

Ordonanța de suspendare emisă de către puterea executivă, nu are caracter de lege și deci nu poate modifica un text din cod, fiind pur și simplu o dispozițiune administrativă. Asupra acestei dispozițiuni se poate reveni oricând, pecând un text din cod nu poate fi modificat sau abrogat decât pe cale legislativă. Prin urmare suspendarea unui proces nu are nici o legătură juridică cu prescripțiunea dreptului.

Suspendarea procedurii de desbatere nu înseamnă că procesul nu trebuie înaintat.

Despre o influență oarecare a suspendării proceselor asupra prescripțiunii se poate vorbi numai la procesele intentate contra „Statului“, cari într'un timp au fost de fapt suspendate, precum și la proce-

sele intentate contra CFR. mai înainte de alipirea ținuturilor noi. Această ipoteză nu se poate susține dacă e vorba de procesele contra CFR. intentate mai târziu, adică după întronarea administrației românești, deoarece am văzut mai sus, că aceste procese nici n'au fost suspendate și astfel s'a evitat orice influență asupra prescripțiunii.

Sunt unii cari cred și în ipoteza că introducând reclamația la Administrația CFR. se poate întrerupe prescripțiunea.

Asupra soluției negative a chestiunii ce am pus vom reveni.

Dr. Vas'le Stan
advocat al CFR.

JURISPRUDENȚA

Tribunalul Odorheiu

Dos. No. C. 795—1922.

Excepții dilatorii. Art. 180 pr. c. în vigoare în Ardeal. Competența raționalei loci art. 180 al. III. pr. c. art. 39 și 40 pr. c. Discuțiuni. Adnotare.

Tribunalul, ca prima instanță, în cauza relativă la acțiunea intentată de reclamanții domiciliati în comuna Săcel, contra pârâtului domiciliat în comuna Diciosânmartin, prin care reclamanții cer ca pârâtul, în termen de 15 zile să degrezeze imobilele din acțiune de amanetele (hipotecile) ce există asupra imobilelor, la cari s'a obligat cu ocazia vânzării către reclamanți a imobilelor; sau, în caz contrar, și pentru scopul arătat, să le depună în consemnație judiciară suma de 50.000 lei, și să le plătească speșele de acțiune. Luând azi, 28 Noiembrie 1922, în deliberare excepțiunea dilatorie ridicată de pârât în baza § 180 punctul III. proc. civilă, combinat cu § 39 și 40 proc. civilă, excepțiune arătată și în scris și susținută, verbal azi, pe baza pertractărei ținută, a adus (pronunțat) următoarea;

Hotărâre:

Respinge excepțiunea dilatorie ridicată de pârâtul domiciliat în Diciosânmartin, prin care cere, în baza §§ lor sus arătate, stingerea procesului intentat contra sa de reclamanții.

Motive:

Azi, în instanță, reclamanții au cerut a se procede la continuarea procedurii, susținând acțiunea formulată în scris;

Pârâtul, prin avocatul său, a ridicat excepțiunea dilatorie arătată și în scris, pe baza § 180 punctul III. proc. civ., combinat cu §§ 39 și 40 proc. civilă, și a cerut stingerea procesului;

Tribunalul, din dosarul cauzei și susținerile părților, constată că, starea de fapt din acest proces este următoarea: Reclamanții au chemat în judecată pe pârât și au cerut să fie obligat să degrezeze de sarcinile existente imobilele pe cari ei le-au cumpărat dela pârât, și cari sunt menționate în petiția de acțiune, degrevare la care pârâtul s'a obligat prin contractul scris, cu ocazia vânzării către ei a imobilelor în litigiu, și pe care degrevare nu au executat-o până azi, deși au fost solicitați în acest scop; azi, cu ocazia desbaterei pentru constituirea proce-

sului, pârâtul a ridicat excepțiunea, pe baza § 180 punctul III. proc. civilă combinat cu §§ 39 și 40 proc. civ., și a cerut stingerea procesului, pe motiv că, Tribunalul Odorheiu nu este competent să judece această afacere, deoarece pârâtul domiciliază în Diciosânartin, și este competent Trib. Ibașfalău, unde reclamații urmează să intente acțiune, deoarece, în speță, zice pârâtul, ar fi vorba de o pretențiune de obligațiune, iar nu de acelea cari intră în prevederile art. 39 și 40 proc. civilă.

Considerând că, § 180 alin. III. proc. civilă arată cazul când excepția dilatorie se bazează pe faptul că procesul nu ar aparține atribuției instanței, sau că instanța sesizată nu este competentă; adică dacă excepția este fondată instanța, în aceste cazuri o admite:

Iar §§ 39 și 40 proc. civilă arată cazurile în cari este competentă instanța unde este așezat (situat) imobilul:

Considerând că, în speță, este vorba de un proces care are de obiect scoaterea imobilelor în litigiu de sub sarcinile reale de cari este grevat.

Considerând că, legiuitorul, prin art. 30 proc. civilă, atât în alin. 1, cât și în alin. 2, zice că, „competința în procesele cari au de obiect scoaterea imobilului de sub sarcini reale, este exclusiv în competența instanței pe teritoriul căreia se află imobilul; iar în alin. 2, zice „în procesele cari au de obiect o sarcină reală este competentă instanța imobilului în-sărcinat.

Că, art. 443 codul civil vorbește de faptul, când împreună cu proprietatea imobilului, se trece și sarcina lor inerență, înscrisă în registrele publice; iar art. 451 codul civil spune că, atunci când este vorba de a dobândi realmente dreptul de ipotecă (gaj) asupra imobilelor, trebuie ca această obligație să se întabuleze după regulile stabilite pentru dobândirea ca și a proprietății asupra imobilelor, adică înscrierea acestei obligații în cartea funduară unde figurează imobilul, și legiuitorul, prin art. 447 și următorii codul civil, consideră dreptul de ipotecă ca gaj, ca un drept real de gaj, căci în art. 447 zice că dreptul de gaj, este un drept real, și în art. 451 zice că pentru a dobândi realmente dreptul acesta asupra unui imobil, trebuie să se întabuleze obligația sa după regulile stabilite pentru dobândirea proprietății asupra imobilelor „adică prin înscrierea obligației în cartea funduară unde figurează imobilul, la situațiunea sa de fapt.

Că, în speță, imobilele asupra cărora figurează înscrisă obligațiunea a cărei ștergere o cer reclamații, sunt situate în comuna Săcel, unde sunt induse în cartea funduară, atât dreptul de proprietate al reclamaților, cât și obligațiunea reală, adică dreptul real de ipotecă (gaj cum îl numește legiuitorul), pe care reclamații îl cer a fi șters și a se degreva imobilele de această sarcină reală, și ca atare, dreptul de acțiune al reclamaților este bine îndreptat la Trib. Odorheiu, în ocolul căruia se află situate imobilele grevate de acele sarcini a căror ștergere se cere de reclamații.

Considerând că, este în firea faptelor, că Trib. Odorheiu, acolo unde sunt situate imobilele, este competent, pentru că pe lângă că în acest ocol sunt înscrise în registre drepturile de proprietate în cartea funduară, cum și dreptul de ipotecă, ca în speță, și se pot controla cu ușurință; dar, și din punctul

de vedere natural, ce a reeșit din obligațiunea pârâtului de azi, vânzător, în momentul vânzării, când s'a obligat la ștergerea acelor sarcini, cât și dacă s'ar presupune că, o terță persoană ar interveni, fie chiar acela ce are dreptul de ipotecă, nu ar putea să se adreseze la instanța domiciliului actualului proprietar, mai ales că în speță este vorba de un drept (o sarcină) real, și astfel, pentru motivele sus arătate, s'a respins excepțiunea dilatorie ridicată de pârât.

Adnotiri. Publicăm aceasta „hotărîre“ (Just: sentință art. 1818. c.) pentru a scoate în relief cât de necesar ar fi să se dea mai mare importanță părții generale a dreptului civil. Dacă ținem socoteală de deosebirea dintre drepturile reale (proprietatea, servitutea, ipotecă) și obligațiuni (drepturile personale), nu putem pricepe cum se poate să se califice ca drept *real* acel drept personal al cumpărătorului să ceară dela vânzător, ca pe baza obligațiunei luate prin actul de vânzare, să degreveză imobilul (adică să procure dela creditor o permisiune de radiere), sau dacă nu poate obține această să consemneze suma datoriei intabulate. Ba ceva mai mult, Tribunalul vorbește de „*obligațiune reală*“, adică dreptul real de ipotecă pe care reclamații îl cer de a fi șters.“

Lăsând la o parte unele nuanțe pur teoretice, există numai trei feluri de drepturi reale: proprietatea, servitutea și ipoteca. Credem că tribunalul nu este de părerea că dreptul în chestie al cumpărătorului este drept de proprietate sau servitute. Credem deci că confundă acel drept cu dreptul de ipotecă, aplicând art. 39 P. c. care prevede că procesele pentru scutirea imobilului de un drept real sunt de competența teritorială a instanței în a cărei circumscripție este situat imobilul. Dar în speță nu se cere scutirea (ceea ce numai dela creditor s'ar putea cere), nu se cere radierea dreptului înscris ci numai executarea unui contract: condamnarea pârâtului să procure dela creditor permisiunea de radiere. Obiectul procesului este deci o obligațiune pur personală a vânzătorului. De un drept real ar fi vorba numai dacă s'ar cere ca instanța să stabilească cumcă dreptul de ipotecă a încetat și trebuie radiat. Cum ar putea fi vorba în speță de însușirea dreptului real când cel îndrituit nu ia parte la proces?

Deci, art. 39 P. c. nu se poate aplica.

Însă, nici de art. 40 P. c. nu putem vorbi, pentru că acel articol vorbește:

- a) de justificarea prenotațiilor,
- b) de valorificarea pretențiilor înscrise în c. f. (d. e. incasarea unei creanțe garantate prin întabulare), sau de existență sau neexistența lor (în speță de existența creanței nici nu se discută),
- c) de sarcinile reale (rentele etc.),
- d) de procesele întentate contra proprietarului sau posesorului imobilului pentru un drept personal (d. e. am cumpărat imobilul și cer ca proprietarul

să fie condamnat să tolereze intabularea dreptului meu de proprietate.)

O altă chestiune este, dacă compelița s'ar fi putut stabili pe baza art. 29 P. c. credem că da, pentru că vânzătorul poate executa contractul sau cedând permisiunea de radiere (la reședința cumpărătorului) sau cerând la c. f. radierea pe baza permisiunii primite dela creditor. In cel din urmă caz, locul de prestațiune fiind reședința instanței de c. f. s'ar putea aplica art. 29 alin I. ultima propoziție.

S. L.

II.

Tribunalul Cluj

Materie de speculă

No. 425—1022

Sentința

Tribunalul ca instanța de apel, admite apelul intentat de către Jeremiás Iosif, proprietarul Fabricii de spălat Kristály, și în consecința desființează în totul sentința Nr. 425—1922 a Tribunalului Cluj, Comisia de judecată a negustorilor speculanți din Cluj, apărând pe susnumitul de ori ce pedeapsă.

Motive:

Având în vedere apelul intentat de către Jeremiás Iosif, proprietarul Fabricii de spălat Kristály din Cluj, contra sentinței Nr. 425—1922 a Comisiunii de speculă Tribunalul Cluj.

Având în vedere concluziile expuse de apelant, pentru admiterea apelului și ale Domnului Prim-procuror pentru respingerea lui;

Având în vedere actele și lucrările de la dosar.

Având în vedere ca în fapt se constata ca Fabrica de spălat Kristály a luat un preț mai ridicat decât se cuvenea pentru spălătul rufelor,

Având în vedere art. 6 din legea pentru înfrânarea speculei conform dispozițiilor căruia numai pentru „produsele agricole“ sau „industriale“ legiuitorul a înțeles să maximeze, el prețurile sau a lăsat acest lucru la latitudine judecătorilor, fără a lasă la suverna lor apreciere pușinta de a crea și alte infracțiuni.

Considerând ca în urma ofertelor pe cari fabrica Kristály le adresează publicului, în urma acceptării acestuia, ia nastere un contract de locațiune de serviciu, iar nu un contract de vânzare al unui produs chimic sau industrial;

Având în vedere ca legea pentru înfrânarea speculei este o lege cu caracter eminent penal, urmând a fi interpretată ca atare;

Având în vedere ca organele administrative n'au reglementat până astăzi munca, de cât în ceea ce privește condițiunile conform căroră urmează a se face, lăsând cu totul deoparte prețul ei;

Considerând ca a pedepsi Fabrica Kristály pentru fapta ce-i se impută însemna a crea infracțiuni pe cale de analogie, inlaturând astfel principiul „nulla poena sine lege“.

Pentru toate aceste considerațiuni Tribunalul ca instanța de apel a dat sentința conform dispozițiunii de mai sus.

Nota:

In speta firma K. prin reprezentantul sau autorizat a fost condamnată de comisiunea p. judecarea negustorilor speculanți Cluj la amenda de lei 10000, pentru ca a preșins și încasat suma de lei 12 pentru spălătul unei cămași.

Credem ca printr'o greșită interpretare a art. 6 ult. al din D. lege 2969—1919. Tribunalul a admis apelul și a achitat pe contravenient, găsind, după cum se vede din motivele arătate în sentința de mai sus, că specula comisa de o întreprindere industrială comercială „o spălătorie chimică“ cum este în speta, nu intră în prevederile art. 6. ult. al; că aceasta ar însemna să se pedepsească „munca“ adică „s'ar crea o infracțiune pe cale de analogie, inlaturând principiul nulli poena sine lege.

Aceasta întreprindere este eronată și atinge spiritul și funcțiunea legii pentru înfrânarea speculei, lăsând poarta deschisă pentru abuzuri și urcări de preț nejustificate din partea tuturor întreprinderilor industriale și comerciale, cari produc sau prefac articole de primă necesitate. Dacă aceste articole nu sunt tarificate și maximate prin nepăsarea organelor administrative și a camerei de comerț, credem totuși, că aceasta nu poate împiedeca justiția, adică, organele de judecată prevăzute de art. 7. din legea speculei, ca apreciind asupra împrejurărilor economice și având în vedere câștigul normal, așa cum prescrie art. 6. ult. al. să pedepsească ceea ce constituie o speculă cum este în speșă. In adevăr, o spălătorie chimică, o cizmărie, croitorie etc. sunt întreprinderi industriale sau comerciale, iar conducătorii sau patronii acestor întreprinderi sau meserii sunt considerați ca negustori conf. codului comercial și sunt susceptibili de aplicarea legii pentru înfrânarea speculei atunci când au săvârșit o, în speșă speculă este constatată chiar de Tribunal.

In drept, nu se poate susține ca această speculă este prețul unei locațiuni de serviciu (munca) și deci n'ar putea fi pedepsită; art. 6. ult. al. din legea pentru înfrânarea speculei arată în „mod enunțiativ“ ca și produsele agricole sau industriale din țară, în cazul când pentru aceste produse nu sunt fixate prețuri maximele, organele de judecată vor avea în vedere un câștig normal potrivit împrejurărilor economice, căutând a pedepsi ceea ce constituie o speculă față de bazele de mai sus (30% câștig permis). Aceasta însemnează că legiuitorul a înțeles să pedepsească tot ceea ce constituie o speculă nejustificată peste speculă sau câștigul normal de 30% atât cât a fost apreciat și găsit ca suficient de legiuitor.

In speșă este cu totul eronată afirmațiunea tribunalului că „între publicul consumator și firma (patron) ia nastere un contract de locațiune de serviciu. Răspundem că acest contract este de „întreprindere“ în sensul că, firma sau meseriașul patron se obligă a pune pe lângă munca sa și materialul trebuitor, în parte sau întregime, pentru confecționarea lucrului care face obiectul raportului. Operațiunea juridică se aseamănă cu vânzarea unui lucru viitor“ către clientul consumator și se distinge „de locațiunea de serviciu care este raportul juridic între stăpânul firmei — negustorul și lucrătorii săi.“ (Vezi Element Dr. Civ. M. Cantacuzino.)

Este evident că legea speculei este o lege penală și deci este de strictă interpretare, aceasta nu însemnează însă că judecătorii să nu poată ap-

recia după imperativul acestei legi dela caz la caz, conform împrejurărilor economice din loc, și să nu pedepsească pe negustorii ori cari ar fi comerțul lor atunci când să constată că ei fac o speculă nejustificată cu mărfurile, produsele sau meseria lor.

Ar fi să eludăm voința legiuitorului și funcțiunea de apărare socială a legii, când după aceasta interpretare s'ar lăsa câmp de liberă și nejustificată specula unei categorii de negustori laconi de câștig și ar fi să ne îndreptăm alte categorii de comercianți cere dacă speculează sunt pedepsiți.

Cluj, la 4 Iunie 1923.

Asupra aceste note vom
reveni Nota Red.

Const. G. Xantopol
jud. de instrucție, trib. Cluj.

JURISPRUNDENȚA STABILĂ

De

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Secțiunea III. Bucovina

Forță majoră. Furt de mărfuri comis în timpul războiului. Dezordinea trupelor militare. Lipsa dovezii că furtul s'a comis cu ocaziunea unui transport militar cu neglijența supravegherii oficiului CFR. Circumstanțe de fapt apreciate de instanța de fond. (Deciziunea No. 1172/922).

Contrabandă vamală. Tutun trecut peste hotare. Responsabilitatea participanților infractori prin unitate de concepțiune și acțiune. Revenirea acestora asupra declarațiilor făcute. Înlăturarea procesului verbal de constatare de către instanța de fond. Valoarea art. 70 și 71 din legea vămilor. (Deciziunea No. 1193/922)

Secțiunea I Bucovina și Ardeal.

Vânzare imobiliară. Contract de vîndere privitor la un imobil. Preț în coroane austro-ungare. Cum trebuie socotit. Mărturisire revocată în stadiul procesului §. 266 pr. civ. austriacă. Lipsa de contrazicere cu actele dela dosar. §. 503 al. 3 pr. civ. Probă prin scrisoare și interogator. Constatare de fapt. Executarea contractului. §. 1061 c. civ. austriac. (Deciziunea No. 775—922).

Majorare de chirie la Contractele vechi prelungite prin noua lege. (Deciziunea 548—922.)

Recuzare. Recuzarea instanței, fără a se aduce motive de recuzare împotriva anume judecător. Inadmisibilitate §. 19. și urm. a unui normele de jurisdicțiune austriacă. (Deciziunea No. 785—922).

Cărți funduare. Acțiune pentru nevalabilitatea introducerilor de drept de proprietate în cărțile funduare. Notarea procesului în aceste cărți. Admisibilitate §. 148 reg. cărților funduare; §. 12 legea LIV austriacă din 1912. (Deciziunea No. 784—922).

Contract de locațiune. Denunțarea locațiunii. Procedura de înmănare a actului de denunțare. Tardivitatea obiecțiunii defectuoșității procedurii. Ratificare implicită. §. 477 al. 4 pr. civ. (Deciziunea 791/922).

Vânzare imobiliară. Interogarea părții sub jurământ. Puterea discreționară a judecătorului în aprecierea dovezilor. §. 377 al. 4 și 503 pr. civ. (Deciziunea No. 793/922).

Cărți funduare. Vânzare privind pe majori și minori. Inscrierea în registrele funduare. Interpretarea actelor care servă de bază acestei inscrieri. §. 32 și nom. reg. cărților funduare. Condiționarea valabilității contractului de aprobarea autorității contractului de aprobarea autorității pupilare. (Deciziunea No. 864—922).

Secțiunea II Ardeal

Crimă de omucidere. Recunoașterea acuzatului. Motiv de nulitate bazat pe §. 385 punctul 1. a pr. pen., neindicat în recurs §. 434 al. 3. pr. pen. Calificarea infracțiunii §. 279 și 281 c. pen. Legitimă apărare. §. 335 punctul 1. c. pr. pen. §. 79 c. pen. Ponderarea pedepsei §. 385 punctul 2 pr. pen.; §. 92 c. penal. (Deciziunea No. 814—922).

Crimă de omucidere. Stabilirea vinovăției §. 385 al. 1. pr. pen.

Recurs îndreptat contra aprecierii probelor. §. 384 și 385. pr. pen. Elementul constitutiv al infracțiunii. §. 281 c. pen. acuzații lucrând sub o iritațiune puternică. §. 279 c. pen. Legitimă apărare. Opunerea la ai-pozitiunile luate de autoritate. Pedepșă secundară §. 57. al. 2 c. pen. Calcularea pedepsei §. 92. c. pen. §. 387. al. 3 și 51 al. 2 pr. pen. (Deciziunea No. 838—922).

Delapidare. Gravitatea pedepsei. Circumstanțe atenuante. §. 385. punctul 1. b. pr. pen.; §. 92. c. pen.; §. 33. legea XIII. din 1914. Examinarea din oficiu a aplicării legii. (Deciziunea No. 839/922).

Secțiunea III. Ardeal

Monopolul Statului. Vânzare clandestină de foiță de țigete nelimbrate. Falsitatea procesului verbal. Nedovedirea ei în cursul pertractării apelative. (Deciziunea No. 735/922).

Funcționar transferat. Neadmisibilitatea recursului în contencios administrativ. (Deciziunea No. 835—922).

Chesțiunea disciplinară. Recurs contra unei măsuri cu caracter pur disciplinar a Ministerului de Interne. Neadmisibilități. Legea XXVI. din 1896. (Deciziunea No. 837/922).

Pensionare din oficiu. Neadmisibilitatea recursului în contencios administrativ. Decretul I. al Consiliului Dirigent, art. 2. (Deciziunea No. 839—922).

Secțiunea III. Bucovina

Inscriere în barou. Recurs contra refuzului Comitetului baroului bucovinean de a executa deciziunea adunării plenare de înscrierea unor avocați. Neadmisibilitatea recursului în contencios administrativ. Legea din 1875. Legea avocaților §. 7. (Deciziunea No. 894—922).

Contract de societate. Tranzacțiunea părților. Dovadă prin martori. Necontrazicerea lor cu actele procesului §. 503 pr. 3. pr. civ. Justă aplicare a legii. §. 503. p. 4. Dovadă cu interogatorul părții. Temeinicia respingerii ei. Fapt ilicit. §. 1174 c. civ. (Deciziunea No. 1171—922).

Secțiunea I. Ardeal

Rectificare de termen. Reviziune. Omiterea termenului. Cerere de rectificare pe motiv ci împedecarea a provenit din cauză de boală. Ne prezentarea ei în termen tardivitate. (Deciziunea No. 929—922).

SECȚIUNEA III.

Decizia No. 1172—922. Bucovina Dosar No. 374—922.

În procesul lui Iacob Schieber, comerciant în Valra-Dornei, reclanant, reprezentat prin avocat Dr. David în Cernăuși, în contra Administrației Căilor Ferate Austriace în lichidare, pârâtă, prin procuratura de Finanțe în Cernăuși, pentru suma de 9577 coroane 20 hl.

S'a luat în cercelare reviziunea părții pârâte în contra deciziunii Cușii de Apel Cernăuși din 25. Noembrie 1920. Bc. 233/4—20, prin care s'a respins apelul pârâtei și s'a confirmat sentința Tribunalului Cernăuși din 24. Decembrie 1919, Cg. III. 92/19/5;

Curtea, deliberând asupra motivelor de reviziune:

Pârâta învoacă motivul de greșită aplicare a legii (parag. 505 p. 4. procedura civilă) și defectuositatea procedurii (§ 505 p. 2. proc. civ.)

Tribunalul a argumentat că nu este forță majoră, pentru că:

a) Căile ferate puteau supraveghia stația și evita furtul,

b) Fapta s'a comis într'un timp, când era încă deplină liniștea, în noaptea de 29—30. Octombrie 1918, înainte de dizolvarea armatei, care a început de abia la 2. Noembrie.

c) Ori și cum erau numai câțiva soldați, care am rămas atunci peste noapte la Câmpul-Lung.

Curtea de Apel se referă la considerentele Tri-

bunalului, remarcă însă, că părâta n'a dovedit, cine sunt autorii furtului, n'a dovedit că furtul s'a comis de către soldații transportului militar, care ap elreput noaptea de 29 pe 30. Octombrie în Câmpul-Lung, este deci indiferent, ori de erau numai câși-va s'au mai mulți soldați, și nu se poate deci stabili, dacă se datorește furtul unei forțe majore s'au nu:

Recurenta argumentează, că: 1. la data, când s'a comis furtul, disciplina era de tot stăbită, ... trupele nici prin superiorii lor nu puteau fi ținute în frâu, furtul trebuie deci considerat ca un eveniment elementar, care nu se putea evita prin măsurile de precauțiune impuse căilor ferate și prin mijloacele, ce le au la dispoziție.

2. — Se poate constata pe temeiul actelor căilor ferate, desvolla recurenta mai departe, că rămase peste noapte în Câmpul-Lung un transport mai mare de militari, care a ajuns la Vatra-Dornei în stare de complectă bețe, având șipuri și vedre pline de spirt. Dacă Tribunalul și Curtea de Apel n'au considerat aceasta ca dovedit, atunci trebuia să se admită proba propusă de recurenta de azi cu marlorul Carl Metsch, și cerându-se informațiuni asupra acestei împrejurări și de la jandarmeria din Vatra-Dornei.

Omitându-se aceasta, procedura a rămas defecțuoasă.

La 1. Recurenta n'are dreptate. Este de notoritate publică, cum de altfel constată și instanțele inferioare, că primele turburări s'au întâmplat în Bucovina la 2. Noembrie, deci după comiterea furtului. La 29 și 30. Octombrie era încă deplină liniște. Recurenta nici n'a susținut până acuma, că la data când s'a comis furtul, erau deja dezordine.

Dinpoțrivă în apel recurenta admite însăși, că Oficiul C. F. nu putea presupune că un transport de militari sub comanda superiorilor vor jefui un vagon. Aieva recurenta susținea deci contrariul. Era de datoria Oficiului Căilor Ferate a supraveghea vagoanele de marfă și căile ferate erau în măsură să o facă. Că stația n'a fost supravegheată de loc, acesta o dovedește faptul, că noaptea nu s'a semnalat furtul de către organele C. F. ci de abia a doua zi.

La 2. Actele Căilor Ferate, la care se referă recurenta, arată că în Vatra-Dornei, s'au găsit numai la doi soldați spirt, iar găleata a fost vărsată, nu s'a putut constata cu precizie, cea fost într'însa. Nu se vede deci, că a fost un transport numeros, ori și cum recurenta n'a fost în stare să afirme nici măcar cu oarecare preabilitate, din câși soldați a constatat transportul. Dar lăsând asta la o parte, în tot cazul n'a fost nici un fel de supraveghere. Proba cerută s'a respins deci cu drept cuvânt.

Asfel fiind, chiar dacă nu s'ar admite în punctul de vedere al Curții de Apel, motivele invocate nu sunt întemeiate, pentru aceste considerente.

Curtea, în numele legii, respinge reviziunea:

Obligă pe recurentă să plătească reclamantului 300 lei, cheltueli de a treia instanță în termen de 14 zile sub urmările execuțiunii silite.

Dat în Camera de Consiliu azi 4. Septembrie 1922.

Decizia No. 1193—922.

Ardeal

Dosar No. 1019—22.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Ministerul de Finanțe prin Administratorul Financiar Timișoara și avocatul Statului în contra sentinței Tribunalului Timișoara No. 310—21 dată pentru contra-

venție la legea Vănilor.

S'a prezentat recurentul prin D I avocat Al. Huber și nilienajii Hirsch Ianes, Hizseh Islau, Hirsch Andrei și Islau Miklos prin D-I avocat Dr. D. Singer.

S'a ascultat raportul făcut de D I Consilier Peretz.

S'a ascultat D-I Huber în desvollarea recursului și D-i avocat Singer în combateri.

Curtea deliberând.

Având în vedere că din procesul-verbal încheiat de agenți Vamei Clopodia sub No. 396 din 15. Martie 1920; se constată, că contravenienții au declarat, că au voit să treacă cu toții peste hotar tutunul confiscat pentru a-și procura material necesar breslei fiecăruia; că așa dar în executarea infracțiunii existând în speță unitate de concepțiune și de acțiune responsabilitatea participanților nu poate fi separată și delictul trebuie considerat ca unic fapt de toți, indiferent că de fapt numai unii din ei au transportat cu brațele tutunul care face obiectul contravențiunii;

Având în vedere că înaintea tribunalului este exact că contravenienți au revenit asupra declarațiunii făcute la primele cercetări; că însă această revenire nesprizinită de nici o dovadă nu îngăduie să se înlătore constatările procesului-verbal ca neregulat întocmit, întru cât asemenea procese-verbale în virtutea articolelor 70 și 71, din legea pentru administrarea și exploatarea monopolurilor statului, face dovadă până la dărâmarea lor prin probele indicate în acele texte de lege.

Că Tribunalul înlăturând procesul-verbal numai pentru motivul că nu a arătat asupra cărora persoane s'au găsit sacii fără administrarea dovezilor cerute de lege din care să rezulte nevinovăția apelanților a călcat dispozițiunile art. 70 și 71, al citatei legi astfel că recursul urmează a fi admis, pentru aceste motive.

Curtea în numele legii, admite recursul; casează sentința Tribunalului Timișoara No. 310—921 și trimete efacerea aceluiaș Tribunal spre a se desbata și Judeca din nou.

Dată în ședință publică astăzi 5. Septembrie 1922.

SECȚIUNEA I.

Decizia No. 775—922.

Bucovina

Dosar No. 398—921.

În procesul reelamantei Valeria de Gorgycka din Cernăuți reprezentată prin avocatul Dr. Alexandru Popovici din Cernăuți în contra D-lui Dr. Iacob Stadlev avocat la Viena părât reprezentat prin avocatul Dr. Adalbert Frankel din Cernăuți pentru stabilirea unui contrac de vindere privitor la un imobil.

S'a luat în cercetare reviziunea părâtului în contra deciziunii tribunalului Cernăuți ca instanță de apel din 22. Martie 1922, Bc. IV. 253/2—22 confirmătoare sentința judecătorei Cernăuți din 3. Februarie 1922, C. IX. 128/52—20 prin care s'a hotărât conform cu cererea din acțiune.

În lipsa părților și după raportul verbal al D-lui Consilier Dr. E. Mandicevski.

Curtea deliberând, asupra motivelor de reviziune invocate conform §-lui 503 cifra 2 și 3, din proc. civilă și anume;

a) asupra motivului întâi, care ne fiind nicidecum desvollat conform cu dispozițiunea § lui 505 P. c. nu se poate lua în seamă,

b) asupra motivului al doilea dezvoltat în sensul înexactității și contradicției cu actele din dosar și a constatărilor în fond cum că contractul de vânzare care e obiectul procesului, a fost în mod perfect încheiat între părți și cum că conform cu convențiunea părților ipoteca pentru creanța băncii austro-ungare în suma de 10.000 coroane trebuie socotită în prețul convenit cu 50.000 coroane. Considerând, că constatarea întâi privitoare la încheierea contractului în mod perfect corespunde mărturisirii chiar însuși reprezentantului părâtului, iar revocarea acestei mărturisiri, în stadiul înaintat al procesului a fost apreciată de către instanța întâi conform dispoziției § 266 P. c., deci nu poate fi vorba de o contradicție cu actele din dosar în sensul § 503 cifra 3 din proc. civ.

Considerând, că constatarea a doua corespunde exact rezultatului dovezilor administrate în instanța întâi și în special atât conținutul scrisoarei părâtului din 19. Septembrie 1918, cât și rezultatului probațiunii prin interogatoriul părților, deci atăcarea acestei constatări în fapt fiind direct contrară dispoziției §-lui 503 cifra 3 din proc. civ., e neadmisibilă, de unde urmează, că acest motiv de reviziune nu s'a dezvoltat în mod temeinic și legal.

c) asupra motivului de greșită aplicare a legii neindicat după cifrele §-lui 503 totuși arătat în dezvoltarea de reviziune.

Considerând, că luând ca bază constatările în fapt ale instanțelor inferioare condamnarea părâtului la recunoașterea proprietății reclamantei și predarea legitimă în formă convenită a obiectului cumpărat, nu e decât executarea contractului de vânzare în mod perfect încheiat între părți ceea ce corespunde dispoziției § 1061 din codul civil.

Considerând că așa fiind nici motivul de reviziune din § ul 503 cifra 4 proc. civ., nu s'a demonstrat, de unde urmează că reviziunea în întregime neîntemeiată este a nu se admite, iar în ce privește cheltuielile de judecată este a se hotărâ conform § 41 și 50 din proc. civ., pentru aceste motive.

Curtea decide în numele legii:

Reviziunea nu se admite, părâtul se obligă a plăti reclamantului până în 14 zile sub rigoarea execuțiunii (429) patru sute douăzeci și nouă lei, cheltuieli de judecată în instanța a 14 a.

Dată și citită în Camera de Consiliu azi la 4 Septembrie 1922.

Decizia No. 785—922. Bucovina Dosar No. 830—922.

În procesul reclamantei Sofia Wagner din Siret reprezentată prin avocatul Dr. Carol Vitus Wagner din Siret în contra lui Chaim Kliffer negustor din Siret părât pentru desființarea unui contract de locațiune.

S'a luat în cercetare recursul lui Chaim Kliffer, în contra hotărârii Curtei de Apel Cernăuși din 14. Februarie 1922, No. 4/2--22 prin care s'a respins cererea de recuzare.

După raportul D lui Consilier Dr. E. Mandicevski;

Curtea deliberând, asupra motivului de recurs dezvoltat în sensul greșitei aplicări a dispoziției § 19, din normele de jurisdicțiune când Curtea de Apel disconsiderând motivele cererii a respins aceea cerere.

Având în vedere că conform cu textul expresiv

siv a dispozițiilor § 19 și urm. din normele de jurid. recuzarea nu se poate îndrepta decât numai în contra anume judecătorii ca persoane fizice și că deci recuzarea instanței ca atare în procesul civil nu se admite.

Considerând, că în cazul de speță, părâtul prin cererea sa de recuzare introdusă la judecătoria din Siret a recuzat această instanță cum și tribunalul din Cernăuși deci instanțele judecătorești ca atare fără a aduce motive de recuzare în contra anume judecătorii instituiți la acele instanțe.

Considerând, că deci chiar din acest motiv cererea de recuzare făcută de Chaim Kliffer e neadmisibilă și avea să fie respinsă de unde urmează legalitatea hotărârii Curții de Apel atacată prin recurs, pentru aceste motive.

Curtea respinge recursul.

Dată și citită în Camera de Consiliu la 8 Septembrie 1922.

No. Dec. 548—923. Ardeal Dos. No. 598—922.

S'a luat în cercetare cererea de reviziune a părâtei firme Arthur Fischer și fiul, introdusă contra sentinței Tribunalului Arad, dată sub No. 1912 b. a. 3312—6, în procesul intentat de reclamanta firmă frații Neumann, pentru urcarea chiriei și acc. După referatul D-lui consilier T. Radu.

Curtea deliberând asupra motivelor cererii de reviziune și anume:

1, greșită interpretare și aplicare a dispozițiilor prevăzute de art. I. alineat. I. din legea dela 13. Aprilie 1922, privitoare la prelungirea contractelor de închiriere;

2, greșita aplicare a circularei Ministerului de Justiție No. 20.327 din 10. Mai 1922, care fiind în contradicție cu legea nu poate fi luală în considerare.

Având în vedere, că conform stărei faptice stabilită prin sentința instanței de apel, rămasă neatăcată prin reviziune, între firma reclamantă ca proprietară închirietoare și între firma părâtă ca chiriașă sa încheiat un contract de închiriere la 21. Ianuarie 1914, pe durata convențională fixată până la 30. Aprilie 1927, asupra unei cafenele și a unei locuințe aflătoare în clădirea reclamantei din Arad, Bulevardul Regina Maria No. 24—25, pe lângă o chirie anulată fixată în suma de 20.000 coroane,

că intrând în vigoare legea privitoare la prelungirea contractelor de închiriere de la 13. Aprilie 1922, prevăzând și unele sporuri de chirie, reclamanta firmă închirietoare la 19. Iunie 1922, i a intentat acțiune părâtei firme chiriașe, iar în susținerea acestei acțiuni, făcând provocare la dispozițiile din art. I. alineat întâi al menționatei legi precum și la circulara Ministerului de Justiție, dată la 10. Mai 1922, sub No. 20.327 și din cari ar rezulta, că sporurile de chirie acordate prin lege sunt aplicabile și la contractele de închiriere aflătoare în curs de executare, a cerut chirie îndoită pentru locuință, iar în ce privește chiria cafenelei, urcarea acesteia la cinci ori.

Considerând, că din acestea rezultă de o parte, că contractul de închiriere este cu termen convențional, care depășește cu mai mulți ani prelungirea legală, de altă parte, că acțiunea reclamantei firme e bazată numai pe dispozițiile susmenționatei legi și circulare și că prin urmare la judecarea acțiunii este a se cerceta numai dacă reclamantei în baza acestei legi și circulare i se cuvine o chirie mai mare,

decât cea stipulată prin contract.

În cercelarea acestei împrejurări, văzând textul legii, care prin art. I. aliniat. întâi prevede categoric numai trei categorii ale contractelor de închiriere de clădiri, care prelungindu-se beneficiază de sporurile indicate și anume: 1. contractele ale căror termene expiră la 6. Mai 1922. 2. cele care expiră în cursul anului și 3. ci cele în curs de executare încheiate sub imperiul decretelor legi anterioare.

Considerând, că contractul din discuțiune nu cade sub nici una din categoriile acestea și în deosebi nu cade nici sub categoria de sub 3. din cauză, că deși este în curs de executare, dar pe lângă, că nu expiră numai după câțiva ani, nu e încheiat sub imperiul decretelor-legi, sau în speșă în referire la finiturile unguerene alipite, nu e încheiat sub imperiul normelor, cari au restrâns libera transacțiune a chirilor, ci e încheiat înainte de război, în o epocă când nu existau astfel de restricțiuni.

Considerând, că astfel fiind, abstracție făcând dela toate celelalte împrejurări discutate în jurul menționatei legi și circulare, și nelămurite în deajuns, din unica cauză, că contractul din discuțiune nu cade în prevederile legii și nici a circularei nu poate fi vorba de o majorare a chiriei în baza menționatei legi sau circulare, aceasta din urmă acceptându-se de legală; și că și intențiunea legiuitorului e în sensu acesta, rezultă evident din răspunsul dat de D I Ministru al Justiției la întrebarea unui deputat cu ocaziunea dezbaterii proiectului de lege în parlament, dacă contractele încheiate înainte de război și la cari termenul expiră peste câțiva ani, și nu expiră nici până la 25. Aprilie 1922, la acestea se aplică sporul de chirie, că aceste contracte, fiind făcute înaintea decretelor legi și expirând după aceasta lege, nu cad sub regimul legii; care răspuns sa luat la cunoștință fără obiecțiune de către adunarea deputaților, dovedind astfel în modul cel mai clasic voința legiuitorului.

Considerând, că așa dară instanța de apel interpretând eronat legea din discuțiune cât și circularea menționată, greșit a admis majorarea chiriei în baza acelei legi și circulare.

Pentru aceste motive. În numele legii:

Înalta Curte admite cererea de reviziune a părâtei firme Arthur Fischer și fiul, introdusă contra sentinței Tribunalului Arad, dată sub No. 1922 b. a. I. 5312-6, în consecință schimbă aceasta sentință, respinge acțiunea și obligă pe reclamanta firmă frații Neumann, că în 15 zile sub urmările execuției să plătească părâtei firme 4000, (patrumii) lei, spese de proces, apel și reviziune.

Dată și citită în ședință publică azi 25. Mai 1923.

Decizia No. 781-922.

Ardeal

Dosar 538-922.

S'a luat în cercetarea recursul văduvei lui Ignatie Bäumel născ. Rozalia Blum și a Elenei Bäumel soția lui Sigismund Naményi înaintat contra decisiunii Tribunalului Lugoj de sub No. 1922. Ga. 471-3. în cauza extraprocésuală de materie funduară cu Iuliu Holzner și soția născ. Etelka Grosz pentru notarea procesului în cărțile funduare.

În lipsa părților, după referatul Dlui Consilier T. Radu.

Înalță Curte. Deliberând. asupra motivelor deduse în recurs.

Având în vedere, că din acțiunea aflătoare la dosar reiese că baza de drept a acestei acțiuni este nevalabilitatea originală a introducerilor de drept proprietate în cărțile funduare No. 395. și 588. din Lugojul German pe seama intimaților recurenți Iuliu Holzner și soția și a predecesorului lor în drept.

Că reclamantele văd. lui Ignatie Bäumel născ. Rozalia Blum și Elena Bäumel soția lui Sigismund Naményi ca proprietare fonciare precedente în această bază de drept, cer radiare menționatele introduceri de drept de proprietate în sensul § 148. din regulamentul cărților funduare.

Considerând, că procesele, prin care se intenționează radiarea unei induceri fonciare de la origine nevalidă conform § 12. din art. de lege LIV. anul 1912, sunt a se nota în cărțile funduare.

Pentru aceste motive în numele legii schimbă decisiul Tribunalului Lugoj ca instanță de recurs de sub No. 1922. G. a. 471-3. și aprobă decisiul de sub No. 275-1922. a judecătoriei de ocol în partea i atacată cu recurs.

Dată și citită în ședință publică azi la 8 Septembrie 1922.

Decizia No. 791.

Bucovina

Dosar No. 896-920.

În procesul reclamanților Rachmie Sternberg și Marcus Sternberg din Cernăuși reprezentați prin avocatul dr. Solomon Vinsbrunner din Cernăuși în contra intimaților Soli Birbaum și Chaim Birbaum reprezentați prin avocatul dr. N. David din Cernăuși pentru denunțarea unui contract de locațiune,

S'a luat în cercetare recursul intimatului Chaim Birbaum în contra acelei părți a deciziunii tribunalului Cernăuși din 14 Iulie 1920 B. IV. 382-3-20 prin care s'a respins apelul făcut de el pentru nulitatea sentinței judecătoriei Cernăuși din 17 Aprilie 1920 C. III. 94-4-20.

După referatul dlui Consilier dr. E. Mandicévschi. Curtea deliberând asupra motivului de recurs dezvoltat în sensul că fiind nelegală procedura de înmânare a actului de denunțare, procedura următoare cum și darea sentinței în instanța întâi, întrucât aceste privesc pe recurent, or fi lovite nulitate conform § 477 cifra 4 proc. civ. ceea ce instanța de apel n'a observat când a respins apelul făcut pentru nulitatea acelei sentințe.

Considerând, că introducând recurentul personal în contra actului de denunțare a reclamanților în termen legal obiecțiunile sale și aparându-se apoi în fond, fără a obiecta defectuositatea procedurii de înmânare a actului de denunțare, dânsul a ratificat defectele acelei proceuri (§ 477 cifra 5 pr. civ.) deci nu le mai poate valorifica, aceasta cu atât mai puțin, că dânsul care n'a contestat autenticitatea procurii date avocatului dr. Fischer și reprezentat în justiție prin el nu poate cu efect să susțină, că prin nelegalitatea procedurii de înmânare i-a fost ridicată posibilitatea de a apăra înaintea instanței (§ 477 cifra 4 pr. civ.).

Considerând că așa fiind recursul neintemeiat este a nu se admite.

Pentru care motive Curtea decide recursul nu se admite.

Dată și citită în Camera de Consiliu azi la 8 Septembrie 1922.

Decizia No. 793—922 Bucovina Dosar No. 1748—921

În procesul reclamantei Terezia Gatter din Rădăuți reprezentată prin avocatul Dr. S. Rosenfeld din Rădăuți în contra părții Adolfind Sobotnicka din Gurapufnei reprezentată prin avocatul Dr. V. Iliuș din Rădăuți pentru facerea actului de contract de vindere privitor la un imobil;

S'a luat în cercetare reviziunea reclamantului în contra deciziei Tribunalului Suceava ca instanță de apel din 22 Iunie 1921 Bc. III. 93—20 confirmatoare sentința judecatoriei Rădăuți din 10 Ianuarie 1920 C. VI 350—19 10 prin care nu s'a admis cererea din acțiune.

În lipsa părților s'a ascultat referatul Verbal făcut în cauză de Dl. Consilier Dr. E. Mandicevski.

Curtea deliberând. Asupra unicului motiv de reviziune invocat conform §-ului 503 cifra 2 din proc. civ. și dezvoltat în sensul defectuosității procedurii în apel din cauza omisiunii de a audia în interogatoriu pe părțile sub jurământ asupra faptelor constitutive a convențiunii susținute de reclamantă.

Considerând, că în afară de împrejurarea că reclamanta la dezbateri înaintea instanței de apel în care s'a executat proba prin interogatoriul părților nici n'a cerut ca partea adversă sau chiar și numai una din părțile interopate să fie audiată sub jurământ, confirm cu dispozițiunea §-ului 377 al 1 proc. civ. interogarea părții sub jurământ e lăsată la judecarea discreționară a completului, deci nu e supusă atacării în reviziune, când instanța de apel judecând după libera convingere de sub atenta luare în seamă a rezultatelor întregii debateri și probațiuni a hotărât că fiind de ajuns interogarea părților fără jurământ nu mai poate fi cazul interogării părții sub jurământ.

Considerând, că toate celelalte expuneri făcute în reviziune privind libertatea instanței în aprecierea dovezilor în stadiul de reviziune nu se mai poate admite (§ 503 pr. civ.) și că deci motivul de reviziune nu e format, de unde urmează că reviziune nu se poate admite, iar în ce privește cheltuielile de judecată, partea adversă astfel de cheltuieli n'a cerut, deci o hotărâre în această privință nu se dă.

Pentru aceste motive, curtea decide. În numele legii. Reviziunea nu se admite.

Data și citită în Camera de Consiliu azi 11 Septembrie 1922.

Decizia No. 864—922 Bukovina Dosar No. 640—921

În cauza voluntară privitoare la corpul tabular fasc. 534. al comunei cadastrale Caliceanca.

S'a luat în cercetare recursul de reviziune alui Friedel Borifeld și Rosa Borifeld născ. Ebner din Cernăuți în contra hotărârii Curții de Apel Cernăuți din 1 Martie 1921 R. 18—21 2. prin care schimbându-se hotărârea tribunalului Cernăuți din 17—8 1920 No. U. H. 363—20 1. nu s'a admis cererea recurențelor pentru depunerea la instanță a actului de cumpărare cu data Cernăuți din 2—XII 1919 No 33041.

După referatul Dlui Consilier Dr. E. Mandicevski.

Curtea deliberând. Asupra unicului motiv de recurs în reviziune dezvoltat în sensul greșitei aplicări a dispozițiunii art. VIII din contract și § 914 din codul civil, când instanța de recurs din dispozițiunea art. VIII. din contract în interpretarea lui

exactă n'a putut să deducă, că condițiunea aprobării contractului de către autoritatea pupilară și succesorală nu se poate referi decât numai la acea jumătate a obiectului vânzării care este proprietatea minorilor, și că deci contractul în ori ce caz stă în picioare întrucât privește pe vânzătorul major Abraham Hersch Ebner.

Considerând că conform cu dispozițiunea 32. și ur. din legea gen. a reg. fonc. înscrierea în acele registre se face numai în baza actelor scrise și că deci interpretarea dispozițiilor unor astfel de acte în procedura pentru înscriere în reg. fonciare, nu se poate face decât numai în conformitate cu textul clar al dispozițiilor.

Considerând că textul clar din art. VIII. al contractului de vindere din 2—XII. 1919 dispune în general, că valabilitatea aceluși contract depinde dela aprobarea lui de către autoritatea pupilară și succesorală și că nici din celelalte dispozițiuni ale contractului nu se poate neindolnic deduce, că la facerea aceluși contract părțile să nu fi intenționat condiționarea valabilității contractului decât numai cu privire la partea ce se gasește în proprietatea vânzătorilor minori.

Considerând, că din contră-dispozițiunea art. 1 din contract prin care pentru întregul imobil pus la vânzare s'a stipulat un preț unitar, care în întregime avea să fie întrebuințat pentru plata datoriilor, ce însărcinează acel imobil, arată dar că, și vânzarea avea să se refere la imobilul întreg și că vânzarea pe jumătăți nu era cel puțin în intențiunea părții vânzătoare.

Considerând, că așa fiind, hotărârea Curții de Apel se arată ca în conformitate cu legea și cu dispozițiunile părților în contract, deci nici recursul în reviziune nu s'a putut admite.

Pentru aceste motive. Curtea decide. În numele legii. Recursul în reviziune nu se admite.

Data și citită în Camera de Consiliu azi 19 Septembrie 1922.

SECȚIUNEA II.

Decizia No. 814—922. Ardeal Dosar No. 238—922.

S'a luat în cercetare crima de omor contra acuzatului Ioan Mascinu.

Se constată, că în cauza prezentă Trib. Cluj a dat sentința No. P. 1588/25—1921. care fiind apelată de acuzat și apărător Curtea de Apel Cluj a dat sentința No. P. 971—27—1921. contra careia a înaintat recurs de nulitate acuzatul și apărătorul.

În lipsa părților: S'a ascultat raportul Dlui consilier Dr. I. Moșoiu.

S'a ascultat Dlui procuror Dr. Silviu Popp în concluziuni.

D. liberând, asupra motivelor de recurs invocate de acuzat și apărător:

1. Stabilirea greșită a unei infracțiuni (§ 385 pr. 1a. P. p.).
- 2) Calificarea greșită (385 p. 1b. P. p.).
- 3) Neluarea în considerare a cauzelor care apare de pedeapsă (§ 385 p. 1c. P. p.)
- 4) Stabilirea pedepsei cu violarea legii (§ 385 p. 2 P. p.)

Acest recurs de nulitate s'a motivat și în scris, însă acest remediu procesual nu s'a putut lua în considerare.

Referitor la partea recursului de nulitate bazată pe punctul 10. al § 385 P. p. nu este indicat nici în insinuare și nici în motivarea recursului, motivul de nulitate material iar apărarea acuzatului care își recunoaște fapta nu se poate deduce că ce motiv de nulitate vrea să invoace.

Din această cauză partea această a recursului în senzul aliniatului al treilea din § 434 din P. p. nu este admisibilă.

În ceea ce privește calificarea faptului incriminat conform stării faptice acceptată de adevărată, acuzatul din ziua de 25 Aprilie 1921 în comuna Sân-Petru a lovit cu intențiune de a omorâ pe soția sa cu securea odată în frunte, iar după ce ea a căzut la pământ, i-a mai aplicat 2 lovituri tot cu securea în ceafă ceea ce a produs moartea repentină a victimei; s'a stabilit mai departe, că acuzatul, când a aplicat aceste lovituri a fost în iritație gravă provocată de jînuta victimei.

Conform acestei stări faptice acceptate ca adevărate, forurile inferioare, n'au violat legea, când ele au calificat faptul imputat acuzatului de crima omuciderii intenționat prevăzut în § 279 C. p și calificat conform aliniatului ultim al § 281 C. p.

Relativ la partea recursului de nulitate bazată pe punctul 1c. al § 385 P. p. în cazul prezent scuza legitimei apărări în senzul § 79. C. p. nu se poate invoca de acuzat și apărătorul lui special, de oare ce nu s'a putut stabili fapt adevărat, că victima a atacat în mod injust pe acuzat. Din acest motiv și înalta Curte și-a format convingerea, că nu se poate invoca în favorul acuzatului scuza apărării legitime.

Ceea atinge partea recursului de nulitate bazată pe punctul 2 al § 385 P. p. de oarece comasurarea pedepsii a fost influențată de § 92 C. p. care s'a aplicat, pentru aceasta în cazul prezent nu se poate invoca motivul de nulitate indicat în punctul 2 al § 385 P. p.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii:

Respinge în senzul aliniatului prin al § 36 P. p. precum și al aliniatului al treilea al § 434 P. p. recursul de nulitate al acuzatului și al apărătorului său special înaintat contra sentinței Curții de Apel din Cluj dată la 7 Decembrie 1921 No. P. 971—27—1921.

Dată și citită în sedință publică la 29 Martie 1922

Dacia No. 838—922

Ardeal

Dosar No 362—922

S'a luat în cercetare cauza: crima de omor contra acuzaților Gheorghe Drăgan lui Gheorghe jun. Gheorghe Drăgan C. Theodor sen. și Dobreni Theodosia.

Se constată, că în cauză prezentă Trib. Deva a pronunțat sentința sub. No. 1010—33 1921 P, că în urma apelului dat de procuror, acuzatul Gheorghe Drăgan jun. și apărătorul său Curtea de Apel Cluj a pronunțat sentința sub No. 1103—38 1921 cum și aceia că contra acestei sentințe a declarat recurs în termen procurorul și acuzații Gheorghe Drăgan Isen. și Gheorghe Drăgan jun.

În lipsa părților:

S'a ascultat raportul Dlui Consilier Dr. M. Stanilă.

S'a ascultat Dl. Procuror Dr. Silviu Poppcare etrage recursul.

Deliberând, 1. Asupra motivului de casare declarat din partea acuzatorului public contra acuzatului Teodosie Debreni.

Având în vedere că acest, recurs a fost revocat, Curtea conform art. 394 Pr. pen. și 33 P. P. p. omite deliberarea în această direcțiune.

Asupra motivului de casare invocat de acuzații Gheorghe Drăgan lui Gheorghe și Gheorghe Drăgan lui Toader cum și cel declarat de apărător în interesul acuzatului al doilea.

Violarea art. 385 p. 1 a) Pr. pen. prin greșita stabilire a vinovăției.

Având în vedere că faptul constatat de instanță de Apel că până când acuzatul Gh. Drăgan sen. ținea de piept pe vătămât fiul acestuia de același nume i a aplicat pe dindărât cu un topor mai multe lovituri.

Având în vedere, că față de faptul constatat care întrunește fără îndoială elemente de infracțiune recurentei nu semnaleză cu nimic că toluși din ce motiv nu ar fi în vină și că din actele din dosar se poate constata că acest recurs de asemenea e îndreptat contra aprecierii de probe ceea ce nefiind înșirată între nulitățile prevăzute în art. 384 și 385 P. pen. urmează a fi considerat ca exclus prin lege.

Deci curtea află și acest motiv de inadmisibil. 3. Asupra motivului de casare invocat de apărare în interesul ambilor condamnați.

a) Violarea art. 385 p. 1 § P. pen. prin calificarea greșită a faptei.

Având în vedere că instanța de Apel a constatat faptul că acuzatul Gh. Drăgan sen. a prins de piept pe vătămât iar fiul său la lovit din spate uu toporul în cap.

Că nu s'a constatat elementul constitutiv al înfracțiunii invocate de apărări și prevăzută în art. 281 C. pen. că adică ar fi lucrat acuzați într'o iritațiune puternică provenită cu o maltratare gravă și injustă a vătămătatului.

Având în vedere că faptul astfel constatat întrunește toate elementele infracțiunii prevăzută în art. 279. C. pen.

Curtea află acest motiv ca neintemeiat,

2. Violarea art. 385 p. 1 c. P. pen. prin omiterea constatării că acuzații au lucrat în legitimă apărare.

Având în vedere că în speță — conform faptului constatat vătămătatul în calitate de jandarm a încercat să escorteze pe acuzatul Gh. Drăgan sen. la primărie în o afacere de competență sedriei orfanale și că acuzatul opunându-se au atacat din preună cu fiul său pe jandarmi, stângându-i viața fără ca vătămătatul să fi atentat contra vieții s'au integrități corporale a infractorilor.

Având în vedere că nu există nici un text de lege din care s'ar putea conchide că cetățeanul ar fi îndreptățit a se opune unei dispoziții luate de autoritatea — chiar și fără încompetință că în speță pe motiv de legitima apărare ceea ce ar duce la abuzuri și infinite conflicte între cetățeni și autorități

Curtea află și acest motiv de neintemeiat.

Constată Curtea că instanțele de fond au stabilit pedeapsa secundază la 2 ani pierdere de oficiu cu violarea art. 57 al. 2 C. pen.

De oare ce în speță fiind vorba de o crimă nu se poate trece sub minimul de 3 ani nici în cazul aplicării art. 92 C. Pen. această calcare de lege servind însă în favorul acuzaților, în lipsă de recurs conf. art. 387 al 3 Pr. pen. și 31 al 2 N. Pr. pen. nu poate suferi schimbare.

Pentru aceste motive. Curtea. In numele legii.

Respinge recursul declarat de apărători și acuzați Gheorghe Drăgan lui Gheorghe și Gheorghe Drăgan lui Teodor contra sentinței Curții de Apel Cluj No. 1103—48 P. 1921. Dată și citită în ședință publică la 31 Martie 1922.

Decizia Nr. 839—1922 Ardeal Dosar Nr. 325—1922

S'a luat în cercetare cauza de delapidare contra acuzatului Petru Novac.

Se constată că în cauza prezentă Trib. Cluj a dat sentința Nr. 3436—1921—14, care fiind apelată de acuzat și apărător Curtea de Apel Cluj a dat sentința sub Nr. 1081—16—1921 P. contra căruia s'a înaintat recurs de nulitate acuzatul și apărătorul.

In lipsa părților s'a ascultat raportul Dlui Consilier Dr. A. Pop.

S'a ascultat Dl. Procuror Dr. Silviu Popp.

Deliberând asupra motivelor de casare că este prea grea pedeapsă declarat de acuzat și nulitatea bazată pe punctul 1 lit. b. § 385 pr. pen. de oarece pedeapsa e prea gravă.

Având în vedere că acuzatul fără altă motivare decl re recurs de nulitate „penru că e prea gravă pedeapsa” iar apărătorul deși invoacă punctul 1 lit. b) § 385. pr. pen. ce ar însemna că ataca sentința Curții de Apel pe motivul greșitei calificări, dar ca explicare adauge textual de oarece pedeapsa e prea gravă de unde urmează că acuzatul și apărătorul deopotrivă își bazează atacul de rea aplicare a §-ului 92 Cod. pen. despre împrejurările atemante.

Considerând însă, că din starea faptică apare că acuzatul a comis crima prevăzută în §-ii 462 și 463 ai codului penal militând în favoriu împrejurările atenuante stabilite că motivarea sentinței atacate, iar această crimă este nesceptibilă de pedeapsa muncii silvice dela 5 până la 10 ani deci pedeapsa principala de 1 an recludiune numai cu aplicarea §-lui 92 s'a putut edicta ce o și spune motivarea sentinței primei instanțe, menșinută de instanță apelativă, dar din dispoziție în mod greșit lipsește invocarea acestui §.

Având în vedere că acest motiv de recurs este inadmisibil fiindcă conform §-ului 33 al legii XIV. din 1914 aplicat fiind §-ul 92 Cod. pen., o mai largă aplicare a aceluia, părțile n'au voie să ceară — iar cercetând din oficiu cauza aceasta — Curte, considerând motivele instanțelor inferioare nu se simte aplicată să facă uz mai estins de §-ul din chestiune.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii respinge recursul de nulitate anunțat de acuzat și apărător contra sentinței Curții de Apel Cluj Nr. P. 1081—16. 1921.

Dată și citită în ședință publică la 31 Martie 1922.

SECȚIUNEA

Decizia Nr. 735—922. Ardeal Dosar Nr. 145—922.

S'a luat în cercetare recursul făcut de Scherzer Meschulem în contra hotărârei No. 1042—4 921 a Tribunalului Bistrița în procece cu Regie Monopolurilor Statului.

In lipsa părților care au fost citate în regulă.

S'a ascultat raportul făcut de Dl. Consilier Dr. El. Balaș.

Ministerul public a fost reprezentat prin Dl. Consilier Al. Perez care a cerut respingerea recursului.

Deliberăm. Având în vedere că prin procesul verbal din 30 Iunie 1920, dresat de Ioan Buzdug și Pavel Chiș din Bistrița, confirmat de Direcția Regională Cluj a Regiei Monopolurilor Statului prin decizia No. 2941—920, Mechulem Schertzer lui, a fost condamnat la 500 lei amendă pentru faptul că a vândut în mod clandestin foiță de țigarete netimbrate.

Contra venientul făcând apel, Tribunalul Bistrița prin sentința No. Mon. 1042—4 1921 respinge apelul ca nefondat.

In contra acestei sentințe Mechulem Schertzer face recurs la această Inalte Curte;

Având în vedere că, din sentința atacată cu recurs se constată că, „contruvenientul în decursul pertactării apelative nu a produc dovezi prin care să se poată constata că conținutul procesului verbal despre contravenție este fals „că Tribunalul făcând această constatare și întru cât ea fiin o chestiune de fapt în domeniul suveran al instanței de fond, care nu este supusă controlului acestei Inalte Curți motivul de casare este nefondat, pentru că urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive Curtea. In numele legii. Respinge recursul.

Dată în ședință publică astăzi 26 Aprilie 1922.

Decizia No. 835—922. Ardeal Dosar No. 221—922.

S'e luat în cercetare recursul făcut de Dr. Iuliu Pop din Zălău în contra hotărârei No. 5002—1922. a Ministerului de Interne.

In lipsa părților care conform legii nu s'au citat. S'a ascultat raportul făcut în cauza de Dl consilier. Dr. El. Balaș.

Văzând, că termenul este afișat conform legii. Deliberând asupra recursului făcut de dr. Iuliu Pop.

Considerând că dispozițiunea prin care un funcționar se mută dintr'un post s'au reședințe într'un alt post s'au resedință, nu se află înșirată între dispozițiunile ministeriale, în contra cărora se face recurs la Contenciosul Administrativ, și prin urmare rezolvirea recursului în speță un este în cederea acestei Inalte Curți ca Contencios Administrativ.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii. Respinge recursul ca în admisibil.

Dată în Camera de Consiliu astăzi 16 Mai 1922.

Decizia No. 837—922. Ardeal Dosar No. 330—922

S'a luat în cercetare recursul făcut de Axente Moșoiu în contra hotărârei disciplinară a Subsecretariatului de Stat depe lângă Ministerul de Interne No. 15061, din 30 Noembrie 1921.

In lipsa părților care conform legii nu s'au citat. S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl consilier. Dr. C. Crăciunescu.

Văzând că termenul este afișat conform legii. Deliberând asupra recursului făcut de Axente Moșoiu.

Văzând că recursul este îndreptat contra unei deciziuni dată în chestiune pur disciplinară, de către Ministerul de Interne.

Că însă în sensul legii XXVI. 1896. competența acestei Curți este limitată la chestiunile care prin lege s'au ordonanță se atribue în judecată ei.

Considerând că judecarea chestiunilor de caracter pur disciplinar a le Mîntsterului de Interne

și în speță a deciziunilor disciplinare nu sunt date prin dispoziție legală în competența acestei Curții.

Pentru aceste motive Curtea în numele legii Respinge recursul ca inadmisibil.

Data în Camera de Consiliu azi 16 Mai 1922.

Decizia No. 839—922 Ardeal Dosar No. 293—922

S'a luat în cercetare recursul făcut de Dr. Coriolan Buciev din Oradea-Mare, în contra hotărârii No. 13511—1921 a Subsecretariatului de Stat de pe lângă Ministerul de Interne.

În lipsa părților care conform legii nu s'a citat.

S'a ascultat raportul făcut în cauză de Dl. Consilier Dr. El. Balaș.

Văzând că termenul este afișat conform legii: Deliberând. Asupra recursului făcut de Dl. Dr. Coriolan Buciev.

Având în vedere că conform art. 2 al Decretului I, al Consiliului Dirigent, în vigoare și astăzi, oricare funcționar poate fi pensionat din oficiu și scoaterea la pensie a unui funcționar nu se găsește înșirată între dispozițiunile în contra cărora se poate recurs la Contenciosul administrativ, deci rezolvirea recursului în speță nu este în căderea acestei Inalte Curți ca Contencios administrativ.

Pentru aceste motive. Curtea. În numele legii. Respinge recursul ca inadmisibil.

Data în Camera de Consiliu azi 17 Maiu 1922

Decizia No. 894—922 Bucovina Dosar No. 1915—922

S'a luat în cercetare recursul făcut de Comitetul baroului bucovinean în Cernăuți în contra deciziunii adunării plenare a baroului bucovinean din 1 Aprilie 1922 și recursului Dr. Carol Allerhand, Dr. Efraim Fischer și Dr. Andor Rosenfeld, toți în Cernăuți, contra refuzului Comitetului baroului bucovinean de a executa deciziunea adunării plenare, prin care s'a admis înscrierea lor în baroul bucovinean.

S'a ascultat raportul făcut în cauză. Curtea, Deliberând asupra recursului și considerând următoarele motive.

Conform paragrafului 2 al legii din 22 Octombrie 1875. f. l. i. No. 36, în vigoare în Bucovina, Contenciosul administrativ judecă recursurile acelor care s'ar pretinde vătămați în drepturile lor printr-o deciziune s'au dispoziție a unui for administrativ, făcută cu calcarea legii. Ferurile administrative, a căror deciziuni sau dispozițiuni sa pot ataca prin recurs în Contencios, sunt organele administrative atât ale Statului cât și ale Țărilor, județelor și comunelor. Iar paragraful 5 al 2 al legii citate prevede, că recursul în Contencios se poate face de abia după ce afacerea a trecut printr-o instanțele administrative.

În speță însă nu este cazul unui atare recurs în contencios. Legea avocaților în vigoare în Bucovina, prevede în paragraful 7. că asupra înscrierii în barou va decide Comitetul baroului, iar în contra refuzului de a admite înscrierea, cel interesat va avea apel la adunarea plenară a baroului și de aci mai departe la Curtea de Casație. Prin această dispozițiune legiuitorul a voit numai să stabilească, că deciziuni conforme ale Comitetului baroului și ale

adunării plenare pot fi atacate la Casație. Nu rezultă însă din acest text de lege, că împotriva unei deciziuni reformatoare a plenului recursul în Casație ar fi exclus, de oarece o atare interpretare n'ar fi compatibilă cu principiul, că deciziuni ne conforme pot fi atacate în suprema instanță, dacă legea nu exclude aceasta în mod expres, ceea ce în cazul de față nu este statuat.

Așa dar, după legea avocaților prevede expres că recursul se va face la Curtea de Casație, care era în vechea Austrie o instanță deosebită de Contenciosul Administrativ. N'avem aface cu o deciziune a unui for administrativ a Statului, Țărilor județului s'au Comunei, pe de altă parte afacerea n'a trecut prin toate instanțele.

Iar prin recursurile avocaților interesați Dr. Carol Allerchand, Dr. Efraim Fischer și Dr. Andor Rosenfeld nu se dezvoltă altceva decât din ce considerente recursul Comitetului baroului este neîntemeiat și nu se cere altceva decât respingerea recursului Comitetului baroului.

Acest recurs nu se prezintă așa dar ca un recurs propriu zis, ci ca un memoriu de răspuns la recursul Comitetului baroului.

Recursurile (în deci de juris dicțiunea grațioasă, sunt de materie civilă și intră potrivit regulilor privilegiate la organizarea Curții de Casație după natura pricinii în competența secțiunii I. a.

Pentru aceste motive. Curtea. În numele legii.

Decluă competența și trimele afacerea Secțiunii I. a. a acestei Curți spre a judeca.

Data în Camera de Consiliu azi 20 Maiu 1922

Decizia No. 1171—922 Bucovina Dosar No 4001—921

În procesul lui David Herscovici, comerciant din Burdujeni, prin procurajunea Avocatului Dr. Osiss Hass în Cernăuți, reclamant în contra lui Iacob Jurgran, comerciant în Cernăuți prin procurajunea Avocatului Doctor Friederich Gingold în Cernăuți și Isac Lincker comerciant în Cernăuți, părăți pentru 6000 lei.

S'a luat în cercetare reviziunea pârâtului Iacob Jurgran împotriva deciziunii Curtea de Apel din Cernăuți din 17 Iunie 1921 Be. 186—4—21, prin care s'a respins apelul aceleiași părăte și s'a confirmat sentința Tribunalului Cernăuți din 27 Ianuarie 1921 Cg. 311—22—20—14.

S'a ascultat raportul, făcut în cauză de Dl. Consilier Doctor O. Băleanu.

Curtea Deliberând. Tribunalul a constatat și Curtea de Apel a adoptat această constatare, că a intervenit o transacție între părți, ca să plătească reclamantului pârâtul Iacob Jurgran 6000 lei iar Isac Lincker 3000 lei, su ne ce preveneau dintr'un contract de Societate.

Recurentul atacă această constatare, pe motiv că, martorii ar fi depus, că părțile au convenit să reguleze neînțelegerile lor prin arbitri. Recurentul în voacă deci în această privință motiul de reviziune prevăzut în paragraful 503 p. 5 proc. civ. — (contrazicerei cu actele procesului). Dar recurentul greșește. Nici vorbă, să fi depus martorii ascultați așa ceva, din contra-martorii au confirmat exact ceea ce constată Tribunalul. Această constatare a Tribunalului este deci în deplină concordanță cu

actele procesului, iar motivul invocat absolut neîntemeiat.

Prin urmare nu este fondat nici motivul de greșită aplicare a legii, prevăzut în paragraful 503 p. 4 proc. civ. Recurentul argumentează adică, că de vreme ce nu s'a făcut compromis scris, hotărârea arbitrilor nu este valabilă. Dar nu există hotărârea a arbitrilor ei transacție între părți.

La ultima desbatere orală înaintea Tribunalului recurentul de azi a propus proba cu aceiași martori cari fuseseră deja ascultați asupra împrejurării, că reclamantul a pus în socoteală 15000 lei cheltueli pentru scopuri ilicite (mită). Recurentul învoacă defectuositatea procedurii pe motiv, că pe nedrept i-s'a respins această probă. Curtea de Apel argumentează, că bine sa respins această probă. Curtea de Apel argumentează că bine s'a respins proba propusă. 1. Nu atât pentru că recurentul negase până atunci orice legătură de Societate cu reclaman- tul și vine la urmă de tot, înainte de a se pronunța sentința, schimbându și cu desăvârșire întregul său fel de a se apăra. 2. Cât mai mult pentru că scopul Soc. etății nu era imoral, iar facerea socotelilor este rezultatul tuturor operațiunilor și nu o anume poziție îi înprimă caracterul de turpitudine, proba propusă nu este deci relevantă.

În vocând motivul greșitei aplicări a legii, recurentul argumentează, că acost fel de a vedea al Curții de Apel este greșit, și se referă la dispozițiunea paragrafului 1174 Cod. civil, care prevede, că ceia ce s'a dat pentru efectuarea unui fapt ilicit, nu se poate cere îndărăt.

Dar recurentul n'are dreptate. Cazul paragrafului 1174 cod. civil. diferă de speța prezentă. Acolo este vorba de ceia ce cineva a dat, spre a se efectua o faptă oprită.

Rățiunea este, că cel, ce dă, să sufere o pedeapsă bine meritată pentru intențiunea sa, indiferent ori ce există și turpitudine accipientis. Speța de față este însă cu totul alta; aicea nu cere cel ce a dat, a i se restitui ceva, ce a dat. Raportul între părți este altul nu urmează a se judeca conform paragrafului 1174 cod. civil, ei potrivit contractului de Societate și transacțiunii intervenită întrepărți.

Motivul invocat este deci neîntemeiat.

Astfel fiind, văzând și dispoziția paragrafelor 41,50 proc. civil.

Curtea în numele legii. Respinge reviziunea.

Obligă pe recurentul Iacob Jurgran să plătească reclamanțiului David Hercovici 353 lei cheltueli de a treia instanță în termen de 14 zile sub urmările execuțiunii silite.

Invită Tribunalul să trimeată dosarul procuraturii de stat, dat în Camera de Donsiliu azi 4 Septembrie 1922.

SECȚIUNEA I. ARDEAL

Decizia No. 929—22

S. I.

Dosar 822—22

S'a luat în cercelare cererea de rectificare a reclamanțiului David Kroner, pentru rectificarea termenului omis relativ la înaintarea cererii de reviziune, contra sentinței Curții de Apel Târgu-Mureș, No.

1918 C. II. 904—35, în procesul cu intimații văd. lui Ioan Kruner și soții, pentru restituirea unui libel de depunere și accesorii.

După referatul Dluc Cons. T. Radu s'a ascultat Dl. avocat Dr. G. Meker, care a cerut admiterea cererii.

Înalta Curte deliberând asupra motivelor cererii de rectificare invocate în baza §-lui 451 P. c.

Având în vedere, că reclamantul omițând termenul deschis pentru înaintarea cererii de reviziune și expirat la 22 Martie 1921, intenționează a-și rectifica omiterea cu o piedică cauzată de un morbo dovedit prin atestatul medical alăturat cererii de rectificare.

Având în vedere, conținutul acestui certificat, din care reiese, că morbul reclamantului, deci piedica învocată încetase deja la 29 Martie 1921, totuși cererea de rectificare din preună cu cererea de reviziune se înaintează numai la 14 Aprilie 1921, adică la 22 zile de la încetarea piedicei invocate.

Având în vedere dispozițiunile §-ului 452 aliniat doi din P. p. conform cărora termenul de rectificare este 15 zile care termen în cazul, când pentru rectificarea omiterei se invoacă vre'o piedică, este a se socoti cu începere de la încetarea piedicei de unde urmează, că în considerarea celor mai sus constatate termenul de rectificare în speță, a expirat deja la 7 Aprilie 1921.

Considerând, că reclamantul nu a motivat cu nimic, că el a fost impeditat a-și prezenta cererea de rectificare în termenul de 15 zile.

Pentru acele motive în numele legii, Înalta Curte nu admite cererea de rectificare a reclamanțiului și ca consecință respinge și cererea de reviziune ca tardivă, înaintată contra sentinței Curții de Apel Târgu-Mureș No. 1918. C. II. 904—35.

Data și citată în sedință publică azi la 29 Septembrie 1922.

Informație

A fost votată de corpurile legiuitoare legea pentru modificarea funcționării senatelor (complectelor) de judecată la tribunalele din Ardeal.

Conform acestei legi pe viitor tribunalele vor putea judeca în senate de 2 judecători, iar divergențele se vor judeca cu precădere și de urgență în chiar „ziua când s'a ivit divergența“.

Legea va apărea în „Ardealul Juridic“ imediat ce ne va sosi „Monitorul Oficial“ în care s'a promulgat și publicat.

LEGEA

pentru

Unificarea contribuțiunilor directe și pentru înființarea impozitului pe venitul global

(Publicată în Monitorul Oficial No. 253 de la 23 Februarie 1923)

(Urmare)

CAP. VI.

Sanctiuni

Art. 105. — Orice sustragere dela plata impozitului pentru care legea de față nu prevede altă sancțiune, se pedepsește cu amenda egală cu impozitul la îndoitul venitului sustras.

În toate cazurile când contribuabilul a ascuns la impunere contracte, registre sau orice alte acte pe cari, conform legii, era obligat a le prezenta și din cari ar fi rezultat venituri impozabile mai mari decât cele stabilite, amenda va fi egală cu impozitul la întreitul diferenței de venit. Impunerile veniturilor imobiliare vor fi modificate pe baza acelor acte, pentru anii ce urmează ai periodului de recensământ, cu procedura prevăzută de art. 94.

Toate amenzile sus prevăzute cuprind și impozitul sustras și se stabilesc în modul mai jos indicat.

Drepturile fiscoșului pentru stabilirea contravențiunilor se prescriu după trecere de 5 ani, socotii dela 1 Ianuarie ce urmează anului când impunerea trebuia să aibă loc.

Art. 106. — Pentru impozitele cari conform acestei legi se percep pe cale de reținere de către debitorii veniturilor impozabile, amenzile prevăzute de art. precedent sunt puse atât în sarcina debitorilor acelor venituri, cari n'au reținut impozitul cât și a creditorilor, în mod solidar.

În cazul însă când impozitul este reținut și nu s'a vărsat în termen de către debitorul venitului, amenda se aplică numai acestuia.

Art. 107. — Deosebit de amenzile de mai sus, contravenienții la dispozițiunile art. 26, alin. I și II, vor fi supuși unei amenzi de 5.000 până la 25.000 lei, iar în caz de recidivă sunt pasibili și de pedeapsă corecțională și anume închisoarea dela 6 luni la un an.

Art. 108. — Comercianții și industriașii cari nu în registrele comerciale vor fi supuși la amendă egală cu impozitul. Această amendă nu se aplică micilor meseriași și micilor comercianți.

Cei cari vor trece în registre alte cifre decât cele reale, în scopul de a nu se putea constata adevăratul venit impozabil, vor fi supuși la o amendă egală cu întreitul impozitului la venitul ce se va constata, în conformitate cu legea de față.

Art. 109. — Când comercianții sau industriașii mai sus prevăzuți în registrele în repulă, însă nu le comunică, sau refuză a procura actele ajutătoare, în termenele fixate în forma prevăzută de art. 98, vor suferi amenzi de 50—1.000 lei pentru fiecare zi de întârziere, afară de cazul când se legilimează întârzierea.

Art. 110. — Persoanele cari au raporturi contractuale cu contribuabilii și vor refuză a da infor-

mațiuni cerute de fisc, cu privire la impunerea obiectului contractului, vor fi supuși la amendă de 50—5.000 lei.

Art. 111. — Constatarea contravențiunilor prevăzute în legea de față se va face prin încheiere de procese-verbale, înlocuite de agenții fiscoșului.

O copie depe procesul verbal, aprobat de minister sau de funcționarii desemnați în regulamentul legii ori în instrucțiunile de aplicare, se va notifică contribuabilului conform art. 98.

În termen de 20 zile dela data notificării, contribuabilul poate face apel contra procesului-verbal aprobat, la tribunalul locului unde s'a săvârșit contravențiunea.

Apelul trebuie să cuprindă, sub pedeapsă de nulitate, alegerea de domiciliu în cuprinsul circumscripției de resort a tribunalului.

Motivele de apel vor fi depuse, fie prin cererea de apel, fie prin memoriu aparte, cu cel puțin 3 zile înainte zilei fixate pentru judecată.

Tribunalul apercind poate însă încuviința depunerea motiveilor în ziua judecării, în care caz ori-care din părți poate care un termen spre a lua cunoștință de ele.

Judecată se va face de urgență și cu precădere, conform regulilor-dreptului comun.

Hotărîrea tribunalului se dă fără drept de opoziție.

În termen de 20 zile dela pronunțarea tribunalului, ori dela comunicare, dacă s'a dat în lipsa apelantului, se va putea face recurs la Inalta Curte de Casație pentru motive de violare de lege, exces de putere, omisiune esențială și incompetență.

Hotărîrea Curții de Casație se dă fără drept de opoziție.

Art. 112. — În caz când este locul la aplicarea pedepsei corecționale prevăzută de art. 107 procesul-verbal de constatare aprobat se trimite în copie parchetului spre a deschide acțiune publică.

Art. 113. — Ministerul finanțelor poate, dacă va găsi cu cale, să acorde denușătorilor și agenților cari au constatat contravențiunile o primă egală cu cel mult a treia parte din suma amenzilor rămase definitive și încasate dela contravenienți.

Cap. VII.

Plata impozitelor.

Art. 114. — Sumele constatate și înscrise în roluri ca impozite sau amenzi și rămase definitive, conform dispozițiunilor legii de față, constituiesc creanțe executorii în folosul Statului, cari nu pot fi reduse sau desființate prin nici o hotărîre judecătorească, în alt mod decât cel prevăzut în această lege.

Ele sunt executorii cu titlu provizoriu, chiar și mai înainte de a rămâne definitive, îndată ce sunt

constatate de comisiunile de impuneri sau în modul prevăzut prin lege, apelurile contestațiunilor și recursurile nefiind suspensive de executare. Rămâne a se face compensațiune sau restituire dacă debitul e micșorat, sau a se percepe diferența dacă e mărit.

Art. 115. — Incasările se fac fie dintr'odată, fie anual, trimestrial sau lunar, după următoarele deosebiri:

a) Se incasează anual impozitul minimal de 10 lei prevăzut în art. 54, care devine exigibil pe ziua de 1 Ianuarie:

b) Se incasează trimestrial, devenind exigibile din prima zi a lunilor Ianuarie, Aprilie, Iulie și Octombrie, toate impozitele cuprinse în prezenta lege, afară de cele prevăzute în alineatele următoare;

c) Se incasează conform dispozițiilor speciale și la datele stabilite, conform prevederilor legii de față, toate impozitele pentru cari legea prevede incasarea pe cale de reținere și vărsare directă;

d) Se incasează dintr'odată toate amenzile pronunțate potrivit acestei legi și impozitul prevăzut de art. 53, pe ziua când ele devin exigibile.

Acestea sume se înscriu în roluri speciale.

Art. 116. — Sumele înscrise în roluri și nepălăite la datele sus prevăzute vor fi urmărite, conform legii speciale de percepere și urmărire a veniturilor publice, 15 zile dela exigibilitatea lor.

Ele vor produce după încunoștințare în folosul Statului o dobândă de 9 la sută anual, care se calculează lunar dela prima zi a trimestrului ce urmează datei exigibilității și după efectuarea impunerii, conform art. 114.

În calculul dobânzilor sumele în bani se rotunjesc mărindu-se până la un leu.

Dobânzile vor fi înscrise în roluri și percepute odată cu impozitul respectiv. Dacă până la încheierea exercițiului anului de impunere nu sunt achitate, ele se înglobează în rămășițe, înscriindu-se ca debit în rol.

Art. 117. — Contestațiunile contra împlinirii impozitelor cari se incasează pe cale de reținere și vărsare directă, urmează calea de judecată prevăzută de legea de percepere și urmărire pentru contestațiuni la urmărire.

Contestația se poate face în tot cursul anului în care a avut loc incasarea, sau dacă aceasta s'a făcut în ultima lună la 30 zile după incasare.

Amenzile referitoare la ele se incasează însă conform prevederilor art. 114 și 115 și cu același sancțiuni, ele fiind stabilite și debilitate cu aceeași procedură ca și pentru celelalte impozite.

Art. 118. — Ministerul finanțelor va înființa carnete de contribuțiuni, pe cari contribuabilii vor fi obligați a le păstra. În aceste carnete se vor înscri contribuțiunile ce are de plătit fiecare, situațiunea sa familiară după constatările comisiunii și plățile efectuate în contul contribuțiilor.

TITLUL IV.

Dispozițiuni finale și tranzitorii.

Art. 119. — Toate dispozițiunile cuprinse în legea de față intră în vigoare dela 1 Aprilie 1923, impozitele debitându-se în primul an numai pe 9 luni.

Dela data punerii în aplicare a legii de față sunt și rămân abrogate toate legile, regulamentele și orice alte dispozițiuni relative la vechile contribu-

țiuni directe corespunzătoare celor de față și accesoriile lor, cum și cele referitoare la constatarea acestor impozite, precum și următoarele:

a) Pentru tot regatul: legea asupra contribuțiilor directe din 1 August 1921;

b) În vechiul regat, legile privitoare la:

Impozitul funciar, impozitul patentelor, cuprinzând și pe cel complementar al patentei, impozitul personal, impozitul de 3% asupra salariilor, impozitul asupra venitului capitalului mobilier, impozitul pe hectarul de vii și taxa de filoxeră și legea impozitului asupra păcurei din 24—29 Martie 1887;

c) În Ardeal, Banat, Maramureș și Crișana:

Dare pe pământ, ambele impozite pe clădiri, pe câștig de toate clasele, impozitul pe venit, pe avere, pe beneficiul celor obligați la publicarea bilanțului, pe tantieme, pe dobândă și rentă, pe câștigurile de război, pe câștiguri din loterii, pe beneficiul din exploatarea minelor;

d) În Basarabia, legile privitoare la:

Impozitul pe pământ, pe clădiri, patenta fixă și complementară, impozitul pe venit, pe beneficiul celor obligați a publică bilanțul și asupra capitalului mobilier;

e) În Bucovina, legile privitoare la:

Darea pe pământ, ambele impozite pe clădiri, pe câștig, pe venitul net al celor obligați la publicarea bilanțului, impozitul pe venit, pe tantieme, pe rente și depozite și pe salarii;

f) În întreaga țară, toate zecimile adiționale și orice alte dări suplimentare stabilite asupra impozitelor sus prevăzute, sau asupra bazelor lor, atât în beneficiul Statului cât și în al oricărei alte instituțiuni publice, afară de taxele militare și cele anoaage lor;

g) Pentru noile teritorii rămân desființate orice alte impozite corespunzătoare celor de mai sus, oricare le-ar fi denumirea și în folosul oricărei instituțiuni ar fi înființate.

Art. 120. — Dacă după primii doi ani ai primei perioade de recensământ, din cauza variațiunii schimbului, veniturile din proprietățile funciare neclădite, agricole sau a valorilor locative pentru clădiri vor scădea cu o treime a valorii care o aveau la recensământ, se va putea lua măsura prin legea bugetară ca prima perioadă de recensământ să se scurteze cu cel mult doi ani.

În cazul când se dovedește cu contracte de arendă în curs, cu dată certă, că o proprietate agricolă e arendată dinainte de anul 1921 cu mai puțin decât trei sferturi din valoarea locativă pe hectar stabilită conform art. 4, impozitul stabilit după valoare locativă pe hectar va fi scăzut pe anii din contract rămași pe prima perioadă de recensământ, cu diferența în plus față de impozitul ce s'ar stabili după prețul din contract. Procedura scăderii va fi cea prevăzută de art. 66 și 99.

Pentru clădirile locuite de proprietarii lor normale de evaluare la primul recensământ se vor stabili de comisiunea centrală prevăzută la art. 84, luându-se de bază valoarea locativă reală dela 1914. Pentru proprietățile stăpânite dinainte de 15 August 1916 în vechiul regat și de 1 August 1914 în celelalte ținuturi, această evaluare nu va putea trece de întretitul acelei valori locative, iar dacă acele clădiri sunt cumpărate după 1 Ianuarie 1919 se va lua de bază, cel puțin, prețul de cumpărare al imobilului, socotându-se o rentabilitate până la 5%.